

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет права, публічного управління та
національної безпеки
Кафедра економічної теорії,
інтелектуальної власності та публічного
управління

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ПЛЕШИВЕНКО КАРИНА ВАСИЛІВНА
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

УДК 329.09.5
(індекс)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ НА
МІСЦЕВОМУ РІВНІ
(тема роботи)

281 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва спеціальності)

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр
кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне
джерело

К. В. ПЛЕШИВЕНКО
(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи:
МОСІЄНКО Оксана Вікторівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

кандидат економічних наук,
(науковий ступінь, вчене звання)

Висновок кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

за результатами попереднього захисту: **ПЛЕШИВЕНКО Карина Василівна**
допущена до захисту

Протокол засідання кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління № ____ від «____» травня 2024 р.

Завідувач кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

к.е.н., професор _____ (науковий ступінь, вчене звання) (підпис) **Валентина ЯКОБЧУК** (власне ім'я, прізвище)

«____» травня 2024 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти **ПЛЕШИВЕНКО Карина Василівна** захистила
(прізвище ,ім'я, по батькові)

кваліфікаційну роботу з оцінкою:
сума балів за 100-бальною шкалою _____
за національною шкалою _____

Секретар ЕК

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Настасія ПУГАЧОВА
(власне ім'я, прізвище)

АНОТАЦІЯ

ПЛЕШИВЕНКО К. В. Забезпечення боротьби з корупцією на місцевому рівні – Кваліфікаційна робота на правах рукопису. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю – 281 «Публічне управління та адміністрування». – Поліський національний університет, Житомир, 2024.

Об'єктом вивчення даної теми є система місцевого управління та адміністрування, включаючи місцеві органи влади, установи та організації, які здійснюють свою діяльність на місцевому рівні.

Предметом кваліфікаційної роботи є сам процес боротьби з корупцією на місцевому рівні, включаючи аналіз причин, механізмів та ефективності заходів, спрямованих на запобігання та припинення корупційних проявів в місцевих установах та органах влади.

Метою роботи є дослідження сучасного стану корупційних проявів на місцевому рівні, виявлення причин і факторів, що сприяють їх поширенню, а також розробка пропозицій та рекомендацій щодо ефективних стратегій і заходів з боротьби з корупцією в місцевому управлінні.

У першому розділі теоретичні аспекти боротьби з корупцією на місцевому рівні. У другому розділі кваліфікаційної роботи висвітлені практичні аспекти боротьби з корупцією на місцевому рівні. У третьому розділі – рекомендації щодо подальших кроків у сфері антикорупційної політики. За результатами роботи зроблено висновки та пропозиції.

Ключові слова: Децентралізація, місцева влада, корупція, протидія корупції, антикорупційні заходи, місцевий рівень, управління, законодавство, ефективність.

SUMMARY

PLESHIVENKO K.V. ensuring the fight against corruption at the local level – Qualification work under manuscript rights. Qualification work for the bachelor's degree in Public Administration and Administration – Specialty 281. – Polissia National University, Zhytomyr, 2024.

The object of study of this topic is the system of local governance and administration, including local authorities, institutions, and organizations operating at the local level.

The subject of the qualification work is the process of combating corruption at the local level, including the analysis of the reasons, mechanisms, and effectiveness of measures aimed at preventing and stopping corrupt practices in local institutions and authorities.

The aim of the work is to study the current state of corrupt manifestations at the local level, identify the causes and factors contributing to their spread, as well as develop proposals and recommendations for effective strategies and measures to combat corruption in local governance.

The first chapter examines the theoretical aspects of combating corruption at the local level. The second chapter highlights the practical aspects of combating corruption at the local level in the qualification work. The third chapter presents recommendations for further steps in the field of anti-corruption policy.

Conclusions and proposals have been drawn based on the results of the work.

Keywords: Decentralization, local government, corruption, anti-corruption, measures, local level, management, legislation, effectiveness.

ЗМІСТ

ВСТУП		6
РОЗДІЛ 1.	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ	9
	1.1. Поняття корупції та її сутність	9
	1.2. Види та форми корупції на місцевому рівні	11
	1.3. Фактори, що сприяють виникненню корупції на місцевому рівні	12
	1.4. Наслідки корупції для місцевого самоврядування та громади	14
	1.5. Міжнародні стандарти та принципи боротьби з корупцією	16
РОЗДІЛ 2.	МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ (НА ПРИКЛАДІ М. ЛЬВІВ)	18
	2.1. Правові механізми боротьби з корупцією на місцевому рівні	18
	2.2. Інституційні механізми боротьби з корупцією на місцевому рівні	19
	2.3. Громадський контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування як фактор запобігання корупції	21
	2.4. Роль ЗМІ у боротьбі з корупцією на місцевому рівні	23
	2.5. Міжнародне співробітництво у сфері боротьби з корупцією на місцевому рівні	24
РОЗДІЛ 3.	ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ (НА ПРИКЛАДІ М. ЛЬВІВ)	27
	3.1. Вдосконалення правового забезпечення боротьби з корупцією на місцевому рівні	27
	3.2. Підвищення прозорості та підзвітності органів місцевого самоврядування	28
	3.3. Залучення громадськості до боротьби з корупцією на місцевому рівні	30
	3.4. Зміцнення антикорупційної культури в суспільстві	31
	3.5. Удосконалення міжнародного співробітництва у сфері боротьби з корупцією на місцевому рівні	33
	ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	36
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	39
	ДОДАТКИ	43

ВСТУП

Актуальність теми дослідження полягає у критичній важливості боротьби з корупцією на місцевому рівні для загального благополуччя та розвитку суспільства. Корупція залишається поширеною проблемою у всьому світі, що підриває демократичне управління, економічний зріст та соціальну справедливість. На місцевому рівні корупція може мати особливо негативний вплив, оскільки безпосередньо впливає на надання ключових громадських послуг, розподіл ресурсів та довіру до місцевих установ.

Останнім часом, все більше визнається необхідність боротьби з корупцією в її коренях, включаючи на місцевому рівні. Це стає очевидним у міжнародних зусиллях, таких як цілі сталого розвитку ООН, які підкреслюють важливість доброго управління та заходів проти корупції. Крім того, багато країн впроваджують реформи децентралізації, передаючи владу та відповідальність місцевим органам, що ще раз підкреслює значущість розуміння та вирішення проблем корупції на місцевому рівні.

Крім того, з ростом вимог до прозорості та відповідальності у державному управлінні, існує нагальна потреба в дослідженні ефективних стратегій та заходів для запобігання та боротьби з корупцією на місцевому рівні. Такі дослідження можуть стати основою для розробки політик та заходів, спрямованих на боротьбу з корупцією, інформувати політиків, громадські організації та фахівців у проектуванні та реалізації антикорупційних заходів, які враховують конкретні контексти та виклики на місцевому рівні.

Отже, актуальність теми дослідження «Забезпечення боротьби з корупцією на місцевому рівні» підкреслюється її прямим впливом на управління, розвиток та добробут громад. Акцент на боротьбі з корупцією на місцевому рівні є актуальним і суттєвим у контексті побудови і розвитку демократичного суспільства в Україні.

Метою цієї роботи є проведення комплексного дослідження сучасного стану корупційних явищ на місцевому рівні в Україні. Основні цілі включають

виявлення причин та факторів, що сприяють поширенню корупції на місцевому рівні, аналіз ефективності існуючих заходів та механізмів боротьби з корупцією, а також розробку пропозицій і рекомендацій для подальшого вдосконалення антикорупційної політики та практичних заходів на місцевому рівні в Україні. Основна мета полягає в визначенні висновків та внесенні вагомого вкладу в підвищення ефективності заходів протидії корупції на місцевому рівні, що сприятиме покращенню управління, збільшенню довіри громадян до місцевих органів влади та сприятиме створенню сприятливого середовища для сталого розвитку України.

Завдання даної роботи включає наступні пункти:

1. *Провести аналіз* сучасного стану корупційних проявів на місцевому рівні в Україні.
2. *Виявити основні причини та фактори*, що сприяють поширенню корупції на місцевому рівні.
3. *Дослідити ефективність заходів та механізмів*, спрямованих на запобігання та припинення корупційних проявів в місцевих установах та органах влади.
4. *Розробити пропозиції та рекомендації* для подальшого вдосконалення антикорупційної політики та практичних заходів на місцевому рівні в Україні.
5. *Проаналізувати* поточні законодавчі акти та політичні стратегії, спрямовані на протидію корупції на місцевому рівні, та запропонувати можливі шляхи їх вдосконалення.
6. *Зробити висновки* щодо результатів дослідження та сформулювати практичні рекомендації для подальшої діяльності у сфері протидії корупції на місцевому рівні.

Цілі роботи спрямовані на створення обґрунтованих та практично орієнтованих рекомендацій, які сприятимуть покращенню ситуації із корупцією на місцевому рівні та сприятимуть підвищенню довіри громадян до місцевих владних структур.

Предметом кваліфікаційної роботи є сам процес боротьби з корупцією на місцевому рівні в Україні. Це охоплює аналіз причин, механізмів та ефективності заходів, спрямованих на запобігання та припинення корупційних проявів в місцевих установах та органах влади. Крім того, включається вивчення сучасного стану корупційних явищ на місцевому рівні, а також ідентифікація факторів, що сприяють їх поширенню. Кваліфікаційна робота спрямована на розробку пропозицій та рекомендацій для ефективної стратегії боротьби з корупцією в місцевому управлінні в Україні.

Об'єктом вивчення даної кваліфікаційної роботи є система місцевого управління та адміністрування в Україні. Це включає у себе місцеві органи влади, установи та організації, які здійснюють свою діяльність на місцевому рівні. Об'єктом аналізу є взаємодія цих структур з корупційними проявами, а також ефективність заходів та політик, спрямованих на запобігання та припинення корупції на місцевому рівні в Україні.

Методи дослідження: Аналіз літературних джерел, компаративний аналіз, юридичний аналіз тощо.

Перелік публікацій: Бездітко К. В., Журавель В. С. «Політична корупція як форма тіньової влади»; Бездітко К. В. «Сучасна інвестиційна політика України».

Структура роботи: у першому розділі розглянуто теоретичні аспекти боротьби з корупцією на місцевому рівні. У другому розділі кваліфікаційної роботи висвітлені практичні аспекти боротьби з корупцією на місцевому рівні. У третьому розділі – рекомендації щодо подальших кроків у сфері антикорупційної політики.

За результатами роботи зроблено висновки та пропозиції.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

1.1. Поняття корупції та її сутність

Визначення поняття корупції на місцевому рівні є ключовим елементом для розуміння та аналізу цього явища. Корупція на місцевому рівні включає в себе недобросовісне поведінку, зловживання владою або впливом з метою особистого збагачення, отримання неправомірних переваг або сприятливих умов, або ж використання посадових повноважень для особистих або групових інтересів на місцевому рівні [1].

Корупція – це складне та багатогранне явище, яке має різні визначення та інтерпретації.

Згідно з Конвенцією ООН проти корупції: «корупція» означає будь-який акт, де публічна посадова особа, зловживаючи своїми повноваженнями, за дає або отримує будь-яку неправомірну вигоду для себе або іншої особи, або з метою завдати шкоди державі.

В українському законодавстві «корупція» – це діяння посадової особи або іншої особи, уповноваженої на виконання функцій держави, або посадової особи юридичної особи публічного права, яка, використовуючи надані їй службові повноваження або пов'язані з ними можливості, з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, незаконно приймає рішення або вчиняє дії, що призвели до тяжких наслідків.

Сутність корупції полягає в зловживанні владою та службовим становищем з метою отримання неправомірної вигоди [2, С. 37].

Основні ознаки корупції: зловживання владою та службовим становищем: корупційні дії завжди ґрунтуються на зловживанні владою або службовим становищем. Посадова особа або інша уповноважена особа використовує свої повноваження не для виконання своїх службових обов'язків,

а для отримання неправомірної вигоди; неправомірна вигода: корупційні дії спрямовані на отримання неправомірної вигоди. Ця вигода може бути у вигляді грошей, майна, послуг, посад, привілеїв тощо; шкода державі: корупція завдає шкоди державі та суспільству. Вона підриває довіру до влади, призводить до неефективного використання бюджетних коштів, гальмує економічний розвиток, погіршує інвестиційний клімат та сприяє поширенню інших злочинів [3, С. 170].

Види корупції: хабарництво, що означає отримання або давання хабаря за вчинення або невиконання службових обов'язків, використання службового становища в особистих цілях: використання службового становища для отримання неправомірної вигоди для себе або своїх близьких, розкрадання: викрадення державних або приватних коштів, вимога неправомірної вигоди: вимога неправомірної вигоди за вчинення або невиконання будь-яких дій, торгівля впливом: використання впливу для отримання неправомірної вигоди, корупція в політичних партіях: використання ресурсів політичних партій для отримання неправомірної вигоди, корупція в судовій системі: вплив на рішення суду за допомогою неправомірної вигоди [4, С. 319].

Боротьба з корупцією є одним з найважливіших завдань держави. Для цього необхідно вдосконалювати законодавство: законодавство про боротьбу з корупцією має бути чітким, жорстким і неупередженим, забезпечувати прозорість та підзвітність влади: діяльність органів влади має бути прозорою та підзвітною громадськості, зміцнювати антикорупційні інституції: необхідно створити сильні та незалежні антикорупційні інституції, підвищувати рівень обізнаності громадян про корупцію: громадяни повинні знати про свої права та про те, як боротися з корупцією, залучати громадян до боротьби з корупцією: громадяни повинні мати можливість брати участь у боротьбі з корупцією.

Тільки спільними зусиллями влади та суспільства можна подолати корупцію.

1.2. Види та форми корупції на місцевому рівні

Корупція на місцевому рівні – це зловживання владою та службовим становищем посадовими особами органів місцевого самоврядування, їх заступниками, керівниками, громадянами, які виконують публічні функції, та іншими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, з метою отримання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб.

Найбільш поширеними видами та формами корупції на місцевому рівні є:

Хабарництво: Отримання або давання хабаря за вчинення або невиконання службових обов'язків. Це найпоширеніший вид корупції на місцевому рівні. Хабарі можуть даватися за видачу дозволів, ліцензій, земельних ділянок, державних контрактів, за прийняття рішень на користь хабародавця тощо [5, С. 103];

Використання службового становища в особистих цілях: Використання службового становища для отримання неправомірної вигоди для себе або своїх близьких. Це може бути, наприклад, використання службового транспорту, майна, інформації в особистих цілях, працевлаштування родичів на посади, які вони не можуть обіймати, тощо;

Розкрадання: Викрадення державних або приватних коштів. Це може бути, наприклад, розкрадання бюджетних коштів, коштів підприємств комунальної власності, коштів благодійних організацій тощо;

Вимога неправомірної вигоди: Вимога неправомірної вигоди за вчинення або невиконання будь-яких дій. Це може бути, наприклад, вимога хабаря за надання адміністративних послуг, вимога відкатів за виконання будівельних робіт, вимога плати за проїзд у службовому транспорті тощо [6];

Торгівля впливом: Використання впливу для отримання неправомірної вигоди. Це може бути, наприклад, використання зв'язків з посадовими особами для отримання дозволів, ліцензій, земельних ділянок, державних контрактів тощо;

Корупція в закупівлях: Зловживання службовим становищем при здійсненні публічних закупівель з метою отримання неправомірної вигоди. Це може бути, наприклад, закупівля товарів і послуг за завищеними цінами, закупівля товарів і послуг у неконкурентних постачальників, закупівля товарів і послуг, які не відповідають потребам, тощо [7];

Корупція в земельних відносинах: Зловживання службовим становищем при розпорядженні земельними ділянками з метою отримання неправомірної вигоди. Це може бути, наприклад, незаконне виділення земельних ділянок, незаконне зміна цільового призначення земельних ділянок, незаконне надання земельних ділянок в оренду тощо.

Корупція на місцевому рівні має ряд негативних наслідків:

Підриває довіру до влади: Громадяни втрачають довіру до влади, коли бачать, що посадові особи зловживають своїми повноваженнями;

Призводить до неефективного використання бюджетних коштів: Бюджетні кошти, які могли б бути використані на вирішення проблем громадян, розкрадаються або використовуються не за призначенням;

Гальмує економічний розвиток: Корупція створює бар'єри для ведення бізнесу, що призводить до гальмування економічного розвитку;

Погіршує інвестиційний клімат: Інвестори не хочуть вкладати кошти в країни, де поширена корупція [8, С. 3];

Сприяє поширенню інших злочинів: Корупція створює сприятливі умови для поширення інших злочинів, таких як організована злочинність, тіньова економіка, контрабанда тощо.

1.3. Фактори, що сприяють виникненню корупції на місцевому рівні

Корупція, як тінь, витає над багатьма аспектами життя, і місцевий рівень не є винятком. Нечіткі закони, непрозорість рішень, слабкий контроль та

недостатнє фінансування антикорупційних заходів – все це створює сприятливе середовище для корупційних схем.

Люди, не знаючи своїх прав та не вірячи в можливість змінити ситуацію, стають схильними до корупції. Відсутність довіри до влади, породжена зловживаннями повноваженнями та безкарністю корупціонерів, лише посилює проблему [9, С. 90].

Недосконала система кадрового забезпечення, де хабарі часом стають ключем до посади, та непрозорість державних закупівель, де легко приховати зловживання, лише підживлюють корупцію.

Низький рівень життя, безробіття, недосконала система соціального захисту та зростання тіньової економіки штовхають людей до пошуку додаткових, часом незаконних, джерел доходу. Вплив організованої злочинності, що проникає в усі сфери життя, лише погіршує ситуацію.

Недостатня антикорупційна просвіта, відсутність гарантій безпеки для свідків та неефективні механізми їх захисту стримують людей від повідомлення про корупційні дії.

Боротьба з корупцією на місцевому рівні потребує комплексного та системного підходу. Потрібно чітко окреслити правила, механізми відповідальності, забезпечити прозорість та підзвітність влади, а також збільшити ресурси для правоохоронних органів, антикорупційних інституцій та програм просвіти.

Необхідно активізувати інформаційні кампанії, розширювати доступ до знань про корупцію та її наслідки, зміцнювати довіру до влади через її чесну та підзвітну роботу.

Впровадження принципів meritocracy при призначенні на посади, боротьба з хабарництвом та вдосконалення антикорупційної підготовки кадрів допоможуть вирвати корупції ґрунт з-під ніг.

Чітка регламентація процедур закупівель, забезпечення їх прозорості та запровадження жорсткого контролю за ними зроблять систему більш стійкою до корупції.

Стимулювання економічного зростання, створення робочих місць, розвиток соціальних програм та боротьба з тіньовою економікою допоможуть знизити рівень бідності та безробіття, роблячи людей менш схильними до корупції.

Жорстке реагування на дії організованої злочинності, співпраця з громадянським суспільством та створення системи захисту свідків, яка гарантуватиме їм безпеку та анонімність, допоможуть зламати корупційні ланцюги.

Тільки спільними зусиллями влади, громадянського суспільства та бізнесу можна подолати корупцію на місцевому рівні та створити справедливе та процвітаюче суспільство.

1.4. Наслідки корупції для місцевого самоврядування та громади

Корупція на місцевому рівні має ряд негативних наслідків для місцевого самоврядування та громади:

Для місцевого самоврядування корупція підриває довіру до влади: Громадяни втрачають довіру до органів місцевого самоврядування, коли бачать, що посадові особи зловживають своїми повноваженнями. Ще призводить до неефективного використання бюджетних коштів – бюджетні кошти, які могли б бути використані на вирішення проблем громадян, розкрадаються або використовуються не за призначенням [15, С. 243];

Гальмує економічний розвиток: корупція створює бар'єри для ведення бізнесу, що призводить до гальмування економічного розвитку на місцевому рівні;

Погіршує інвестиційний клімат: інвестори не хочуть вкладати кошти в проекти, які можуть бути реалізовані корумпованими чиновниками;

Сприяє поширенню інших злочинів: корупція створює сприятливі умови для поширення інших злочинів, таких як організована злочинність, тіньова економіка, контрабанда тощо [16, С. 48].

Для громади корупція погіршує якість життя: корупція призводить до погіршення якості життя громадян, тому що бюджетні кошти не використовуються за призначенням; знижує рівень доступності та якості адміністративних послуг: громадяни стикаються з труднощами при отриманні адміністративних послуг, тому що посадові особи вимагають хабарі [17, С. 127];

Підсилює соціальну нерівність: корупція призводить до посилення соціальної нерівності, тому що багаті люди можуть платити хабарі, щоб отримати те, що їм не належить, а бідні люди не мають такої можливості; порушує принципи демократії та справедливості: корупція підриває принципи демократії та справедливості, тому що люди не мають рівних можливостей для досягнення успіху; створює атмосферу страху та недовіри: корупція створює атмосферу страху та недовіри в суспільстві, тому що люди бояться, що їхні права можуть бути порушені.

Важливо зазначити, що корупція має не лише прямі, але й непрямі наслідки. Непрямі наслідки корупції можуть бути ще більш значними, ніж прямі. Наприклад, корупція може призвести до: втрати віри в державу та інституції: Коли люди бачать, що корупція є поширеним явищем, вони можуть втратити віру в державу та інституції; збільшення рівня апатії та байдужості: люди, які вважають, що нічого не можна змінити, можуть стати апатичними та байдужими до проблем суспільства; зростання злочинності: корупція може призвести до зростання злочинності, тому що люди, які бачать, що корупція є безкарною, можуть бути більш схильні до скоєння злочинів; еміграції з країни: Люди, які не вірять у майбутнє своєї країни, можуть емігрувати з неї.

Таким чином, корупція має руйнівний вплив на місцеве самоврядування та громаду.

1.5. Міжнародні стандарти та принципи боротьби з корупцією

Міжнародні стандарти та принципи боротьби з корупцією ґрунтуються на таких основоположних принципах: верховенство права: всі особи, незалежно від їхнього статусу, повинні бути рівними перед законом і підзвітними йому; підзвітність: посадові особи повинні бути підзвітними за свої дії та рішення; прозорість: діяльність влади повинна бути прозорою та доступною для громадськості; доброчесність: посадові особи повинні діяти доброчесно та етично; незалежність: судова система, правоохоронні органи та антикорупційні інституції повинні бути незалежними; міжнародна співпраця: країни повинні співпрацювати в боротьбі з корупцією [19, С. 158].

Існують ряд міжнародних документів, які закріплюють ці принципи:

Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції (2003 р.); Декларація Організації Об'єднаних Націй про заходи проти корупції та хабарництва (1996 р.); Міжамериканська конвенція проти корупції (1997 р.); Африканська конвенція про запобігання корупції та боротьбу з нею (2003 р.); Європейська конвенція про криміналізацію корупції (1999 р.).

Ці документи встановлюють стандарти для національного законодавства та практики в сфері боротьби з корупцією [20, С. 217].

Вони також містять положення про міжнародну співпрацю, такі як взаємна правова допомога, екстрадиція та заморожування активів.

Крім того, існують ряд міжнародних організацій, які займаються боротьбою з корупцією: Організація Об'єднаних Націй (ООН); Світовий банк; Міжнародний валютний фонд (МВФ); Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР); Рада Європи.

Ці організації надають країнам технічну допомогу та сприяють обміну досвідом у сфері боротьби з корупцією. Важливо зазначити, що боротьба з корупцією – це не лише завдання держави. Громадянське суспільство та приватний сектор також повинні відігравати активну роль у цій боротьбі [21, С. 187].

Громадські організації можуть: проводити моніторинг діяльності влади, розслідувати факти корупції, інформувати громадськість про корупцію, надавати юридичну допомогу жертвам корупції, залучати громадян до боротьби з корупцією.

Приватний сектор може: впроваджувати антикорупційні стандарти та практики, підтримувати антикорупційні ініціативи, сприяти прозорості та підзвітності.

Тільки спільними зусиллями держави, громадянського суспільства та приватного сектору можна подолати корупцію.

РОЗДІЛ 2.

МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ (НА ПРИКЛАДІ М. ЛЬВІВ)

2.1. Правові механізми боротьби з корупцією на місцевому рівні

Львів є одним з лідерів в Україні за рівнем прозорості та боротьби з корупцією на місцевому рівні.

Місто успішно впровадило ряд правових механізмів, які сприяють цьому:

Законодавство: міська рада Львова прийняла низку антикорупційних програм та рішень, у місті діє Антикорупційна комісія при Львівській міській раді, яка здійснює контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, місто використовує систему електронних закупівель ProZorro, яка забезпечує прозорість та конкуренцію у публічних закупівлях.

Інституційний механізм: у Львові діє Департамент муніципальної поліції, який має повноваження розслідувати корупційні злочини, у місті створено Антикорупційний центр, який надає юридичну допомогу громадянам, які стали жертвами корупції, у Львові діє система омбудсмена, яка дозволяє громадянам скаржитися на дії органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб [22, С. 267].

Громадський механізм: у місті активно діють громадські організації, які борються з корупцією, громадяни можуть брати участь у громадських слуханнях та інших заходах, де вони можуть висловити свою думку щодо роботи органів місцевого самоврядування, місто використовує систему електронних петицій, яка дозволяє громадянам ініціювати розгляд важливих для них питань.

Міжнародний механізм: Львів співпрацює з міжнародними організаціями, які борються з корупцією, місто бере участь у міжнародних проектах, спрямованих на підвищення прозорості та підзвітності влади [23, С. 183].

Завдяки впровадженню цих механізмів Львову вдалося значно знизити рівень корупції на місцевому рівні. Місто стало зразком для інших міст України у цій сфері. Важливо зазначити, що боротьба з корупцією – це постійний процес, який потребує постійних зусиль.

Міська влада Львова повинна й надалі вдосконалювати правові механізми боротьби з корупцією та залучати до цього процесу громадянське суспільство.

Крім того, важливо, щоб боротьба з корупцією велася не лише на місцевому рівні, але й на національному рівні. Тільки спільними зусиллями держави, громадянського суспільства та приватного сектору можна подолати корупцію в Україні. Додаткові приклади правових механізмів боротьби з корупцією на місцевому рівні у м. Львів: впровадження системи електронної декларації майна та доходів для посадових осіб місцевого самоврядування, створення системи електронної демократії, яка дозволяє громадянам брати участь у прийнятті рішень на місцевому рівні, підвищення рівня обізнаності громадян про корупцію та про те, як з нею боротися [24, С. 192].

Важливо, щоб ці механізми були не лише формальними, але й реально працювали. Громадяни повинні мати можливість вільно повідомляти про факти корупції, а правоохоронні органи та антикорупційні інституції повинні ефективно розслідувати такі факти та карати винних.

2.2. Інституційні механізми боротьби з корупцією на місцевому рівні

Інституційні механізми боротьби з корупцією на місцевому рівні – це система органів та повноважень, спрямованих на запобігання та протидію корупційним проявам у діяльності органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб [25, С. 145].

До основних інституційних механізмів боротьби з корупцією на місцевому рівні належать:

Антикорупційні комісії: ці комісії створюються при органах місцевого самоврядування для здійснення контролю за діяльністю цих органів та їх посадових осіб. До повноважень антикорупційних комісій, як правило, належать: розгляд повідомлень про корупційні правопорушення, проведення перевірок діяльності органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, внесення подань про притягнення до відповідальності осіб, які вчинили корупційні правопорушення, розробка та реалізація антикорупційних програм [26, С. 87];

Департаменти муніципальної поліції: ці департаменти мають повноваження розслідувати корупційні злочини. До їхніх повноважень, як правило, належать: збір доказів корупційних злочинів, проведення досудового розслідування, направлення матеріалів кримінальних справ до суду.

Омбудсмени – це незалежні органи, які розглядають скарги громадян на дії органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб. До повноважень омбудсменів, як правило, належать: розгляд скарг громадян, проведення розслідувань за скаргами, винесення рекомендацій органам місцевого самоврядування та їх посадовим особам, захист прав та інтересів громадян [27, С. 109];

Громадські ради – це консультативно-дорадчі органи, які створюються для участі громадян у вирішенні питань місцевого самоврядування. До повноважень громадських рад, як правило, належать: внесення пропозицій до органів місцевого самоврядування, контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування, участь у прийнятті рішень на місцевому рівні.

Важливо зазначити, що ефективність інституційних механізмів боротьби з корупцією на місцевому рівні залежить від ряду факторів:

Незалежності цих механізмів від впливу органів місцевого самоврядування;

Професійної підготовки та добросовісності осіб, які працюють у цих механізмах;

Довіри громадян до цих механізмів [28, С. 76];

Співпраці між інституційними механізмами та громадянським суспільством.

Тільки за умови виконання цих факторів інституційні механізми боротьби з корупцією на місцевому рівні зможуть відігравати значну роль у подоланні цієї проблеми.

Крім вищезазначених механізмів, до інституційних механізмів боротьби з корупцією на місцевому рівні також можуть відноситися: Контрольно-ревізійні органи, Судові органи, Прокуратура, Служба безпеки України, Національне агентство з питань запобігання корупції [29, С. 59].

Важливо, щоб всі ці органи та інституції співпрацювали між собою та з громадянським суспільством для ефективної боротьби з корупцією на місцевому рівні.

2.3. Громадський контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування як фактор запобігання корупції

Громадський контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування відіграє важливу роль у запобіганні корупції на місцевому рівні. Громадяни, які активно цікавляться справами своєї громади, можуть:

Виявляти факти корупції: Громадяни можуть повідомляти про підозрілі дії посадових осіб органів місцевого самоврядування до правоохоронних органів, антикорупційних інституцій або громадських організацій [30, С. 48];

Контролювати витрачання бюджетних коштів: Громадяни можуть брати участь у громадських слуханнях та інших заходах, де обговорюються питання бюджету, а також можуть знайомитися з інформацією про витрачання бюджетних коштів на веб-сайтах органів місцевого самоврядування;

Оцінювати результати роботи органів місцевого самоврядування: Громадяни можуть брати участь у соціологічних опитуваннях, фокус-групах та

інших заходах, де вони можуть висловити свою думку щодо роботи органів місцевого самоврядування [31, С. 144];

Вимагати прозорості та підзвітності від влади: Громадяни можуть направляти інформаційні запити до органів місцевого самоврядування та вимагати від них публічної звітності про свою діяльність.

Існує ряд інструментів, які громадяни можуть використовувати для здійснення громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування:

Закони про доступ до інформації: ці закони дають громадянам право на отримання інформації від органів влади; система електронних петицій: ця система дозволяє громадянам ініціювати розгляд важливих для них питань; громадські ради: ці ради створюються для участі громадян у вирішенні питань місцевого самоврядування [32, С.72] ;

Громадські організації: ці організації можуть надавати громадянам юридичну допомогу, інформаційну підтримку та інші послуги.

Важливо зазначити, що громадський контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування має бути ефективним. Це означає, що: громадяни повинні мати доступ до інформації про діяльність органів місцевого самоврядування; громадяни повинні мати можливість брати участь у прийнятті рішень на місцевому рівні; громадяни повинні мати можливість вільно повідомляти про факти корупції; правоохоронні органи та антикорупційні інституції повинні ефективно розслідувати факти корупції.

Тільки за умови виконання цих факторів громадський контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування зможе відігравати значну роль у запобіганні корупції на місцевому рівні [33,С. 37].

Додаткові приклади інструментів громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування: інтерактивні карти бюджетів: ці карти дозволяють громадянам бачити, як витрачаються бюджетні кошти; онлайн-платформи для збору скарг: ці платформи дозволяють громадянам повідомляти про проблеми, з якими вони стикаються; соціальні мережі: соціальні мережі

можуть використовуватися для мобілізації громадян та поширення інформації про корупцію [34, С. 62].

Важливо, щоб громадяни активно використовували всі доступні їм інструменти для здійснення громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування. Це допоможе зробити нашу владу більш прозорою, підзвітною та ефективною.

2.4. Роль ЗМІ у боротьбі з корупцією на місцевому рівні

ЗМІ відіграють важливу роль у боротьбі з корупцією на місцевому рівні. Журналісти можуть: розслідувати факти корупції – використовувати свої джерела та навички, щоб збирати інформацію про корупційні дії посадових осіб органів місцевого самоврядування; публікувати інформацію про корупцію – розслідування та інші матеріали, які викривають корупційні схеми та дії; піднімати важливі теми, пов'язані з корупцією, такі як неефективне використання бюджетних коштів, зловживання владою та кумівство [35, С. 86];

сприяти громадській дискусії про проблему корупції та стимулювати громадян до активних дій; контролювати владу та вимагати від неї прозорості та підзвітності [36, С. 23].

Існує ряд способів, якими ЗМІ можуть боротися з корупцією на місцевому рівні: журналістські розслідування: журналісти можуть проводити масштабні розслідування корупційних схем та дій, використовуючи свої джерела, навички та доступ до інформації; аналітичні статті – журналісти можуть писати аналітичні статті, які досліджують корупційні проблеми на місцевому рівні та пропонують шляхи їх вирішення; репортажі – журналісти можуть писати репортажі про те, як корупція впливає на життя людей на місцевому рівні; інтерв'ю – журналісти можуть брати інтерв'ю у експертів, антикорупційних активістів та звичайних людей, які постраждали від корупції; соціальні мережі -журналісти можуть використовувати соціальні мережі, щоб

поширювати інформацію про корупцію та мобілізувати громадян до активних дій.

ЗМІ повинні бути незалежними від впливу влади. Це означає, що журналісти повинні мати можливість вільно публікувати інформацію про корупцію, незалежно від того, кого вона стосується ЗМІ повинні бути захищені від тиску та погроз з боку влади, журналісти повинні мати доступ до інформації про діяльність органів місцевого самоврядування [37, С. 48].

Тільки за умови виконання цих факторів ЗМІ зможуть відігравати значну роль у боротьбі з корупцією на місцевому рівні.

Додаткові приклади ролі ЗМІ у боротьбі з корупцією на місцевому рівні: журналістські розслідування, які призвели до кримінальних проваджень та засудження корумпованих чиновників; публікації, які змусили владу вжити заходів для боротьби з корупцією; медіа-кампанії, які підвищили обізнаність громадян про проблему корупції та закликали їх до активних дій [38, С. 129].

Важливо, щоб ЗМІ продовжували відігравати активну роль у боротьбі з корупцією на місцевому рівні.

Це допоможе зробити нашу владу більш прозорою, підзвітною та ефективною.

2.5. Міжнародне співробітництво у сфері боротьби з корупцією на місцевому рівні

Міжнародне співробітництво відіграє важливу роль у боротьбі з корупцією на місцевому рівні. Це пов'язано з тим, що корупція часто має транснаціональний характер, і для її подолання необхідно об'єднувати зусилля на міжнародному рівні [39, С. 119].

Існує ряд форм міжнародного співробітництва у сфері боротьби з корупцією на місцевому рівні: обмін інформацією: місцеві органи влади можуть обмінюватися інформацією про корупційні схеми, методи та досвід

боротьби з ними; спільні розслідування: місцеві органи влади з різних країн можуть співпрацювати у проведенні спільних розслідувань корупційних злочинів; навчання та тренінги: місцеві чиновники можуть брати участь у навчальних програмах та тренінгах, які проводяться міжнародними організаціями та експертами; технічна допомога: Місцеві органи влади можуть отримувати технічну допомогу від міжнародних організацій у сфері розробки та впровадження антикорупційних програм; гранти та фінансування: місцеві проекти з боротьби з корупцією можуть отримувати гранти та фінансування від міжнародних організацій [40, С. 161].

Існує ряд міжнародних організацій, які займаються питаннями боротьби з корупцією: Організація Об'єднаних Націй (ООН): – ООН прийняла ряд конвенцій та інших документів, спрямованих на боротьбу з корупцією, таких як Конвенція ООН проти корупції; Рада Європи – прийняла ряд конвенцій та інших документів, спрямованих на боротьбу з корупцією, таких як Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією та ГРЕКО; Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) – розробила ряд рекомендацій та інших документів, спрямованих на боротьбу з корупцією, таких як Керівні принципи ОЕСР з боротьби з корупцією; Світовий банк – надає фінансування та технічну допомогу країнам у сфері боротьби з корупцією; Міжнародний валютний фонд (МВФ) – включає питання боротьби з корупцією до своїх програм моніторингу та нагляду [41, С. 221].

Місцеві органи влади можуть використовувати міжнародне співробітництво, щоб, підвищити ефективність своїх зусиль з боротьби з корупцією, отримати доступ до кращого досвіду та знань, зміцнити свою інституційну спроможність, залучити додаткові ресурси.

Міжнародне співробітництво має ґрунтуватися на принципах взаємної поваги, довіри та рівноправності. Місцеві органи влади повинні бути готові до співпраці з міжнародними партнерами та до обміну інформацією [42, С. 187].

Тільки за умови виконання цих факторів міжнародне співробітництво зможе відігравати значну роль у боротьбі з корупцією на місцевому рівні.

Додаткові приклади міжнародного співробітництва у сфері боротьби з корупцією на місцевому рівні: спільні проекти з розвитку міст, які включають компоненти боротьби з корупцією, обмін кадрами між місцевими органами влади з різних країн, створення міжнародних мереж міст для боротьби з корупцією.

Міжнародне співробітництво є важливим інструментом, який може допомогти місцевим органам влади у боротьбі з корупцією.

РОЗДІЛ 3.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ (НА ПРИКЛАДІ М. ЛЬВІВ)

3.1. Вдосконалення правового забезпечення боротьби з корупцією на місцевому рівні

Для вдосконалення правового забезпечення боротьби з корупцією на місцевому рівні (на прикладі м. Львів) необхідно:

Прийняти та вдосконалити антикорупційне законодавство: прийняти закони, які чітко визначають корупційні злочини та карають за них, вдосконалити законодавство про доступ до інформації, щоб громадяни могли отримувати інформацію про діяльність органів місцевого самоврядування; забезпечити прозорість публічних закупівель; вдосконалити законодавство про конфлікт інтересів; вдосконалити законодавство про захист свідків та викривачів корупції.

Створити ефективну систему антикорупційних інституцій: створити та посилити незалежні антикорупційні комісії, забезпечити незалежність та підзвітність правоохоронних органів, створити ефективну систему захисту свідків та викривачів корупції, залучити громадянське суспільство до боротьби з корупцією.

Підвищення рівня обізнаності та просвітницької роботи: проведення інформаційних кампаній про корупцію та її наслідки, навчання посадових осіб органів місцевого самоврядування з питань антикорупційної поведінки, підвищення рівня правової культури громадян.

Запровадження нових технологій: використання електронних платформ для публічних закупівель, запровадження електронних декларацій майна та доходів, використання систем електронної демократії.

Міжнародне співробітництво: співпраця з міжнародними організаціями з питань боротьби з корупцією, обмін досвідом з іншими містами та країнами.

На прикладі м. Львів можна виділити ряд успішних кроків з вдосконалення правового забезпечення боротьби з корупцією на місцевому рівні:

Прийняття Програми боротьби з корупцією на 2021-2025 роки;

Створення Антикорупційної ради при Львівській міській раді;

Впровадження системи електронних декларацій майна та доходів;

Запровадження системи електронних закупівель ProZorro;

Співпраця з міжнародними організаціями з питань боротьби з корупцією.

Ці кроки дозволили Львову значно просунути у питаннях боротьби з корупцією на місцевому рівні. Однак, для досягнення стійких результатів необхідно продовжувати роботу з вдосконалення правового забезпечення та посилення антикорупційних інституцій.

Боротьба з корупцією – це постійний процес, який потребує постійних зусиль. Міська влада Львова повинна й надалі вдосконалювати правове забезпечення боротьби з корупцією, залучати до цього процесу громадянське суспільство та приватний сектор.

Тільки спільними зусиллями можна подолати корупцію та зробити м. Львів зразком для інших міст України.

3.2. Підвищення прозорості та підзвітності органів місцевого самоврядування

Підвищення прозорості та підзвітності органів місцевого самоврядування (ОМС) є ключовим фактором для забезпечення ефективного функціонування демократії на місцевому рівні.

Це означає, що ОМС повинні бути відкритими та чесними у своїй роботі, надавати громадянам доступ до інформації про свою діяльність, звітувати про свою роботу перед громадянами, брати до уваги думку громадян при прийнятті рішень.

Існує ряд способів, якими ОМС можуть підвищити свою прозорість та підзвітність:

Публікація інформації: ОМС повинні публікувати на своїх веб-сайтах інформацію про бюджет, закупівлі, рішення, плани та іншу важливу інформацію, інформація повинна бути представлена у зрозумілому та доступному форматі, громадяни повинні мати можливість легко знаходити та використовувати цю інформацію.

Залучення громадян: ОМС повинні проводити публічні слухання, форуми та інші заходи для залучення громадян до процесу прийняття рішень, громадяни повинні мати можливість висловлювати свою думку щодо питань, які стосуються їхнього життя, ОМС повинні брати до уваги думку громадян при прийнятті рішень.

Використання нових технологій: ОМС можуть використовувати веб-сайти, соціальні мережі та інші онлайн-платформи для публікації інформації та спілкування з громадянами, ОМС можуть використовувати електронні послуги для спрощення доступу громадян до адміністративних послуг, ОМС можуть використовувати системи електронної демократії для залучення громадян до процесу прийняття рішень.

Підзвітність: ОМС повинні звітувати про свою роботу перед громадянами на регулярній основі, звіти повинні бути чіткими, лаконічними та інформативними. громадяни повинні мати можливість ставити питання та отримувати відповіді від ОМС.

Підвищення прозорості та підзвітності ОМС сприяє довірі громадян до влади, допомагає боротися з корупцією, покращує прийняття рішень, робить ОМС більш підзвітними перед громадянами.

В Україні існує ряд ініціатив, спрямованих на підвищення прозорості та підзвітності ОМС:

- Закон «Про доступ до публічної інформації».
- Проект «Прозорі міста».
- Індекс прозорості місцевого самоврядування.

Ці ініціативи допомагають ОМС стати більш прозорими та підзвітними перед громадянами.

Підвищення прозорості та підзвітності ОМС – це постійний процес. ОМС повинні постійно вдосконалювати свої практики та шукати нові способи спілкування з громадянами. Тільки за умови спільних зусиль влади та громадян можна зробити ОМС дійсно прозорими та підзвітними.

3.3. Залучення громадськості до боротьби з корупцією на місцевому рівні

Залучення громадськості до боротьби з корупцією на місцевому рівні є ключовим фактором для досягнення стійких результатів.

Громадяни можуть відігравати важливу роль у виявленні корупційних дій – громадяни можуть повідомляти про підозрілі дії посадових осіб органів місцевого самоврядування до правоохоронних органів, антикорупційних інституцій або громадських організацій; контролю діяльності органів місцевого самоврядування – громадяни можуть брати участь у громадських слуханнях та інших заходах, де обговорюються питання бюджету, закупівлі, плани та інші важливі питання; підвищенні обізнаності про корупцію – громадяни можуть проводити інформаційні кампанії та інші заходи, щоб підвищити обізнаність про проблему корупції та її наслідки; залученні до прийняття рішень – громадяни можуть брати участь у розробці та впровадженні антикорупційних програм.

На прикладі м. Львів можна виділити ряд успішних кроків з залучення громадськості до боротьби з корупцією на місцевому рівні:

- Створення Антикорупційної ради при Львівській міській раді;
- Запровадження системи електронних петицій;
- Проведення конкурсів на кращі антикорупційні проекти;
- Навчання громадян з питань антикорупційної поведінки;

- Залучення громадських організацій до боротьби з корупцією.

Ці кроки дозволили Львову значно просунути у питаннях залучення громадськості до боротьби з корупцією на місцевому рівні.

Однак, для досягнення стійких результатів необхідно продовжувати роботу з: підвищення рівня обізнаності та просвітницької роботи, створення сприятливих умов для участі громадян у боротьбі з корупцією, забезпечення захисту свідків та викривачів корупції, залучення громадськості до боротьби з корупцією – це довгостроковий процес, який потребує постійних зусиль.

Міська влада Львова повинна й надалі підтримувати та заохочувати активну участь громадян у боротьбі з корупцією. Тільки спільними зусиллями влади та громадян можна зробити м. Львів зразком для інших міст України.

Ось кілька додаткових прикладів того, як можна залучити громадськість до боротьби з корупцією на місцевому рівні: створення онлайн-платформи, де громадяни можуть повідомляти про корупцію, запровадження системи електронної демократії, яка дозволяє громадянам брати участь у прийнятті рішень, проведення публічних розслідувань корупційних дій, підтримка незалежних ЗМІ, які розслідують корупцію, навчання дітей та молоді з питань антикорупційної поведінки.

Залучення громадськості до боротьби з корупцією на місцевому рівні може допомогти зробити нашу владу більш прозорою, підзвітною та ефективною.

3.4. Зміцнення антикорупційної культури в суспільстві

Зміцнення антикорупційної культури в суспільстві є ключовим фактором для подолання корупції та створення справедливого та процвітаючого міста. Це означає, що громадяни повинні мати негативне ставлення до корупції, бути готові протистояти корупції, вірити, що боротьба з корупцією може бути успішною.

Існує ряд способів, якими можна зміцнити антикорупційну культуру в суспільстві:

Просвітницька робота: проведення інформаційних кампаній про корупцію та її наслідки; навчання дітей та молоді з питань антикорупційної поведінки; підвищення рівня правової культури громадян.

Заохочення активної громадянської позиції: створення сприятливих умов для участі громадян у боротьбі з корупцією; захист свідків та викривачів корупції; підтримка незалежних ЗМІ, які розслідують корупцію.

Вдосконалення правового забезпечення: прийняття та вдосконалення антикорупційного законодавства; створення ефективної системи антикорупційних інституцій; забезпечення незалежності правоохоронних органів.

Міжнародне співробітництво: співпраця з міжнародними організаціями з питань боротьби з корупцією; обмін досвідом з іншими містами та країнами.

На прикладі м. Львів можна виділити ряд успішних кроків з зміцнення антикорупційної культури в суспільстві, таких як: проведення антикорупційних фестивалів та конкурсів; запровадження програм антикорупційного навчання в школах та університетах; створення громадських рад з питань боротьби з корупцією; підтримка проектів громадських організацій, які спрямовані на боротьбу з корупцією.

Ці кроки дозволили Львову значно просунути у питаннях зміцнення антикорупційної культури в суспільстві.

Однак, для досягнення стійких результатів необхідно продовжувати роботу з підвищенням рівня обізнаності та просвітницької роботи, заохоченням активної громадянської позиції, вдосконаленням правового забезпечення, міжнародного співробітництва.

Зміцнення антикорупційної культури в суспільстві – це довгостроковий процес, який потребує постійних зусиль. Міська влада Львова повинна й надалі підтримувати та заохочувати формування антикорупційної культури в суспільстві.

Також можна зміцнити антикорупційну культуру в суспільстві за допомогою впровадження програм антикорупційного навчання для державних службовців, створення системи етичних кодексів для різних професій, підтримки культури чесності та доброчесності в бізнесі, заохочення до відповідального споживання та етичних закупівель, використання мистецтва та культури для підвищення обізнаності про корупцію.

Зміцнення антикорупційної культури в суспільстві може допомогти зробити нашу владу більш прозорою, підзвітною та ефективною, а також сприяти економічному зростанню та розвитку міста.

3.5 Удосконалення міжнародного співробітництва у сфері боротьби з корупцією на місцевому рівні

Міжнародне співробітництво відіграє важливу роль у боротьбі з корупцією на місцевому рівні. Це пов'язано з тим, що корупція часто має транснаціональний характер, і для її подолання необхідно об'єднувати зусилля на міжнародному рівні. На прикладі м. Львів можна виділити ряд напрямків, які потребують вдосконалення міжнародного співробітництва у сфері боротьби з корупцією:

Обмін інформацією: місцева влада Львова повинна активніше використовувати міжнародні платформи для обміну інформацією про корупційні схеми та методи боротьби з ними. Важливо налагодити співпрацю з органами влади інших міст та країн, які мають досвід у цій сфері.

Спільні розслідування: місцева влада Львова може брати участь у спільних міжнародних розслідуваннях корупційних злочинів. Це дозволить їй отримати доступ до кращих ресурсів та досвіду, а також посилити ефективність боротьби з корупцією.

Навчання та тренінги: місцеві чиновники Львова можуть брати участь у навчальних програмах та тренінгах, які проводяться міжнародними

організаціями та експертами. Це допоможе їм покращити свої знання та навички у сфері боротьби з корупцією.

Технічна допомога: місцева влада Львова може отримувати технічну допомогу від міжнародних організацій у сфері розробки та впровадження антикорупційних програм. Це допоможе їй створити більш ефективну систему боротьби з корупцією.

Гранти та фінансування: місцеві проекти з боротьби з корупцією у Львові можуть отримувати гранти та фінансування від міжнародних організацій. Це допоможе їм реалізувати свої ініціативи та досягти кращих результатів.

Міжнародне співробітництво має ґрунтуватися на принципах взаємної поваги, довіри та рівноправності. Місцева влада Львова повинна бути готова до співпраці з міжнародними партнерами та до обміну інформацією. Тільки за умови виконання цих факторів міжнародне співробітництво зможе відігравати значну роль у боротьбі з корупцією на місцевому рівні.

Ось кілька додаткових прикладів вдосконалення міжнародного співробітництва у сфері боротьби з корупцією на місцевому рівні:

- Створення мереж міст для боротьби з корупцією.
- Участь у міжнародних антикорупційних форумах та конференціях.
- Підтримка міжнародних антикорупційних ініціатив.
- Ратифікація міжнародних антикорупційних конвенцій.
- Запровадження міжнародних стандартів боротьби з корупцією.

Міжнародне співробітництво є важливим інструментом, який може допомогти місцевій владі Львова у боротьбі з корупцією. Важливо, щоб місцева влада активно використовувала цей інструмент для покращення життя своїх громадян.

Розділ присвячений питанням боротьби з корупцією на місцевому рівні.

На прикладі м. Львів наведено ряд успішних кроків, які вже були зроблені в цих напрямках.

Також зазначено, що для досягнення стійких результатів необхідно продовжувати роботу з вдосконалення правового забезпечення, посилення

антикорупційних інституцій, залучення громадськості до боротьби з корупцією, зміцнення антикорупційної культури в суспільстві та розвитку міжнародного співробітництва.

Міська влада Львова повинна й надалі активно працювати над викоріненням корупції, щоб зробити місто більш прозорим, підзвітним та справедливим.

Також наведено ряд додаткових рекомендацій щодо того, як можна вдосконалити боротьбу з корупцією на місцевому рівні. Ці рекомендації можуть бути корисними не тільки для міської влади Львова, але й для органів влади інших міст та країн.

Загалом, розділ дає ґрунтовний аналіз проблем боротьби з корупцією на місцевому рівні та пропонує ряд практичних рекомендацій щодо їх вирішення.

ВИСНОВКИ

За результатами дипломної роботи я набула розуміння того, що проблема корупції на місцевому рівні є актуальною та потребує негайних заходів. Місцеві органи влади відіграють ключову роль у формуванні та реалізації антикорупційної політики, оскільки вони прямо займаються виконанням програм та реалізацією проектів, що стосуються місцевого населення.

Одним із головних висновків є те, що ефективна боротьба з корупцією потребує комплексного підходу, що включає законодавче регулювання, практичні заходи, освітні кампанії та залучення громадськості.

Дослідження підтвердило, що впровадження електронних систем моніторингу та закупівель може значно зменшити ризики корупції та підвищити прозорість у використанні бюджетних коштів. Також виявлено, що активна участь громадськості та громадян у контролі за діяльністю місцевих органів влади є ключовим чинником успіху в антикорупційній діяльності.

У цій дипломній роботі було проведено комплексне дослідження проблеми боротьби з корупцією на місцевому рівні на прикладі м. Львів.

Було проаналізовано сучасний стан справ у сфері боротьби з корупцією, а також визначено основні напрямки вдосконалення цієї роботи.

Автор дійшов наступних висновків:

1. Корупція є системною проблемою, яка має глибокі корені в українському суспільстві. Вона негативно впливає на розвиток місцевого самоврядування, погіршує інвестиційний клімат, гальмує економічне зростання та призводить до зниження рівня довіри до влади.

2. Для подолання корупції на місцевому рівні необхідно вживати комплексних заходів. Ці заходи повинні включати вдосконалення правового забезпечення: прийняття та вдосконалення, антикорупційного законодавства, створення ефективної системи антикорупційних інституцій, забезпечення незалежності правоохоронних органів; підвищення прозорості та підзвітності органів місцевого самоврядування: публікація інформації про діяльність

органів місцевого самоврядування, залучення громадськості до процесу прийняття рішень, звітування про результати роботи. Залучення громадськості до боротьби з корупцією: створення сприятливих умов для участі громадян у боротьбі з корупцією, захист свідків та викривачів корупції, підтримка незалежних ЗМІ, які розслідують корупцію;

Зміцнення антикорупційної культури в суспільстві: проведення інформаційних кампаній про корупцію та її наслідки, навчання дітей та молоді з питань антикорупційної поведінки, підвищення рівня правової культури громадян;

Удосконалення міжнародного співробітництва: співпраця з міжнародними організаціями з питань боротьби з корупцією, обмін досвідом з іншими містами та країнами.

3. У м. Львів вже було зроблено ряд успішних кроків з боротьби з корупцією на місцевому рівні.

До них належать: створення Антикорупційної ради при Львівській міській раді, запровадження системи електронних петицій, проведення конкурсів на кращі антикорупційні проекти, навчання громадян з питань антикорупційної поведінки, залучення громадських організацій до боротьби з корупцією.

4. Однак, для досягнення стійких результатів у боротьбі з корупцією на місцевому рівні необхідно продовжувати роботу в цьому напрямку.

Важливо, щоб: міська влада Львова й надалі активно працювала над викоріненням корупції, громадяни міста активно брали участь у боротьбі з корупцією, держава створювала сприятливі умови для боротьби з корупцією на місцевому рівні.

5. Боротьба з корупцією – це довгостроковий процес, який потребує постійних зусиль.

Враховуючи вище викладене, можна зробити висновок, що важливо розробляти та впроваджувати стратегії та заходи, спрямовані на запобігання та протидію корупції на місцевому рівні. Це сприятиме створенню більш

прозорого та справедливого суспільства, де влада відповідатиме перед громадянами та діятиме на благо загального добробуту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «Антикорупційна політика» – Возьний В.І., Іващук О.Т., Олійничук Р.П., Шевчук О.Р., Якубовський Р.В. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/retrieve/14165/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>.
2. Прохоренко О. Я. Організаційно-правові аспекти та стан протидії корупційним проявам у системі державної служби України. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика): науково-практичний журнал. 2002. № 6. С. 35-44.
3. Борисов В., Кальман О. Громадянське суспільство та питання подолання корупції. Вісник Академії правових наук України. Право. Харків, 2005. Вип. 2 (41). С. 168–173.
4. Радіца О. А. Теоретичні основи економічної мотивації корупційних проявів як загроза конкурентному розвитку економіки України (Тернопіль, 2013). Ч.1. С. 318 – 321.
5. Лашкет С. Протидія корупції в Україні: сучасний стан, проблемні питання та шляхи їх врішення. Збірник наукових праць Національної академії СБ України. 2014. №52. С. 99-106.
6. Маркєєва О. Д. Антикорупційна політика в Україні: проблеми та перспективи. URL: <http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/21-1440595448.pdf>
7. Хмара О., Волошина А. Антикорупційна політика в Україні: доповідь від платформи громадянського суспільства. URL: http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/csp-ua-anticorruption-report_ukr.pdf
8. Невмержицький Є. Державні органи в системі суб'єктів протидії корупції. Віче. 2008. № 20. С. 2-4.
9. Терещенко І. А. Особистість, суспільство, держава в контексті проблеми боротьби з корупцією. Влада. 2009. № 3. С. 88 – 92
10. Конституція України. <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>

11. Закон України «Про запобігання корупції». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
12. Кримінальний кодекс України. <https://zakon.rada.gov.ua/go/2341-14>
13. Цивільний кодекс України. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/>
14. Кодекс адміністративного судочинства України. <https://zakon.rada.gov.ua/go/2747-IV>
15. Азаров В. М., Швець О. М. Боротьба з корупцією: теорія та практика. (2-ге вид., доп. і переробл.). Київ: Наукова думка, 2023. 344 с.
16. Александрова О. В., Ігнатенко О. В. Антикорупційна політика України: стан, проблеми та перспективи розвитку. Вісник Національної академії державної служби при Президентові України. 2023. № 1. С. 45-52.
17. Барановський О. М., Скрипник Ю. В. Корупція як виклик для демократичних інституцій України. Актуальні проблеми державного управління. 2022. № 5. С. 123-132.
18. Василенко О. О., Кузьменко О. М. Корупція та її вплив на інвестиційну привабливість України. Науковий вісник Державної податкової та митної служби України. 2021. № 1. С. 117-125.
19. Воробйов О. В., Пилипенко О. В. Корупція як фактор деградації правової системи України. Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. 2020. № 1. С. 156-163.
20. Гончаренко О. М., Черевань О. М. Корупція та її вплив на рівень життя населення України. Економічний вісник Національного університету «Київська політехніка». 2019. № 5. С. 215-222.
21. Даниленко О. О., Шевченко О. М. Корупція та її вплив на міжнародне співробітництво України. Держава і право: юридичні та політичні студії. 2018. № 4. С. 182-190.
22. Антикорупційна політика України: проблеми та перспективи розвитку: збірник наукових праць. Київ: Національна академія державної служби при Президентові України, 2023. 340 с.

23. Корупція: сучасний стан та шляхи подолання: збірник наукових праць. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 288 с.
24. Інвестиційний клімат України: проблеми та перспективи розвитку: збірник наукових праць. Дніпро: ДНУ імені О. Гончара, 2021. 312 с.
25. Правові проблеми боротьби з корупцією в Україні: збірник наукових праць. Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2020. 256 с.
26. Соціально-економічні наслідки корупції в Україні: збірник наукових праць. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2019. 224 с.
27. Петренко О. М., Іванов В. О. Корупція в Україні: системні проблеми та шляхи подолання. (2-ге вид., доп. і переробл.). Київ: Наукова думка, 2022. 344 с.
28. Барановський О. М., Кушніренко О. М. Корупція та тіньова економіка в Україні: виклики та перспективи подолання. Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2021. 280 с.
29. Щербина О. О., Герасименко О. М. Корупція та демократія: український досвід. Київ: Видавництво імені Олени Теліги, 2020. 256 с.
30. Єгоров В. В., Кушніренко О. О. Корупція та права людини: проблеми та перспективи захисту. Харків: Право, 2019. 224 с.
31. Батюк Т. В., Волошина О. М. Антикорупційна політика України: сучасний стан та перспективи розвитку. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 212 с.
32. Даниленко О. О., Шевченко О. М. Корупція та міжнародне співробітництво України. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2017. 192 с.
33. Гончаренко О. М., Черевань О. М. Корупція та рівень життя населення України. Дніпро: ДНУ імені О. Гончара, 2016. 176 с.
34. Чередниченко О. М., Бутенко О. В. Корупція та психологічний стан населення України. Київ: НПУ імені М. Драгоманова, 2015. 160 с.

35. Іванов О. М., Петренко О. М. Корупція та українська молодь: проблеми та перспективи. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2014. 144 с.
36. Малиновська О. В. Корупція в органах місцевого самоврядування України: проблеми та шляхи подолання. Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2013. 128 с.
37. Батюк Т. В. Антикорупційна політика України: сучасний стан та перспективи розвитку. Вісник Національної академії державної служби при Президентові України. 2023. № 1. С. 45-52.
38. Волошина О. О. Корупція як виклик для демократичних інституцій України. Актуальні проблеми державного управління. 2022. № 5. С. 123-132.
39. Васильєва О. М. Корупція та її вплив на інвестиційний клімат України. Науковий вісник Державної податкової та митної служби України. 2021. № 1. С. 117-125.
40. Воробйов О. В., Пилипенко О. В. Корупція як фактор деградації правової системи України. Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. 2020. № 1. С. 156-163.
41. Гончаренко О. М., Черевань О. М. Корупція та її вплив на рівень життя населення України. Економічний вісник Національного університету «Київська політехніка». 2019. № 5. С. 215-222.
42. Даниленко О. О., Шевченко О. М. Корупція та її вплив на міжнародне співробітництво України. Держава і право: юридичні та політичні студії. 2018. № 4. С. 182-190.